

По интересното и мошне впечатливо излагање на проф. д-р Подјански, настапија и нашите истакнати поети кои читаа свои творби, посветени на Гоце и неговото време. Исто така се прочитуаа и најдобрите поетски остварувања со оваа тематика, на младите поети од училиштата што беа наградени врз основа распшианиот награден конкурс од Советот на „Гоцеви денови“.

Културно-уметничката програма на годишешнава традиционална манифестација „Гоцеви денови“ беше мошне богата. Гостите имаа можност да присуствуваат на изведбата на операта „Илинден“ од композиторот Кирил Македонски во изведба на оперскиот ансамбл на Македонскиот народен театар од Скопје, како и на вонредниот музичко-поетски рецитал одржан на 7 мај со учество на истакнати артисти и солисти на Операта на МНТ од Скопје.

Во неделата, на 5 мај, во салата на Домот на културата во Делчево беше отворена изложба на делата на академскиот вајар Томо Серафимовски. Изложбата ја отвори академикот д-р Харалампие Поленаковиќ, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје. При тоа се читаа и текстови од преродбениците од истакнатите артисти на македонскиот народен театар и Драмскиот театар во Скопје.

Во салата на Основното училиште „Ванчо Прке“, под наслов „Сокол ми лета високо“, Културно-уметничкото друштво „Гоце Делчев“ од Скопје, одржа успешен концерт со песни и ора низ кои се одразени стремежите и борбата на македонскиот народ за слобода и неговото револуционерно минато.

Наредниот ден, на 6 мај, во 18 часот беше прожектиран и филмот „Смилевскиот конгрес“ и одржан разговор со актерите на филмот.

Новина во годишешната манифестација е одржувањето и на научниот симпозиум на тема „Револуционерните традиции во културното творештво за Народнободителната војна во Македонија.“

Учесниците на оваа манифестација го посетија и с. Вирче, каде пред насобраниот народ се одржа концерт на КУД „Гоце Делчев“ од Скопје на народни песни и ора.

На крајот одбележуваме дека оваа мошне успешна традиционална приредба беше под покровителство на Рудникот за олово и цинк „Саса“ од Македонска Каменица. Домаќините на чело со одговорните личности од Собранието и општествено-политичките организации на Делчевската комјуна се покажаа како добри организатори на овој не мал по обем и содржина традиционален празник.

В. К.

Научен собир на тема „РЕВОЛУЦИОНЕРНИТЕ ТРАДИЦИИ ВО КУЛТУРНОТО ТВОРЕШТВО ЗА НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА БОРБА ВО МАКЕДОНИЈА“ (Делчево, 6 и 7 мај 1974 година)

Научниот собир под горната тема се одржа на 6 и 7 мај 1974 година во рамките на традицио-

налната манифестација „Гоцеви денови“ што се одржува секоја година во Делчево,

Поднесените трудови и прилози ја покажаа неисцрпноста на оваа материја, нејзината кохерентност со целокупната обработка на Народноослободителната војна и Револуцијата, а потребата од ваквиот приод кон третманот на НОВ е дотолку неопходен зашто на истата досега главно ѝ беше посветено вниманието од нашата историографија главно на воено-политичките и социолошките аспекти.

По замислата на организаторот, вакви научни среќавања со оваа тематика („Културното творештво во НОВ и за НОВ и Револуцијата“) треба да се одржуваат секоја втора или трета година во градот што го носи името на Гоце Делчев во рамките на споменатата манифестација. Ова дотолку што природата на оваа тематика тоа и го бара, со оглед на нејзината широчина и разновидност, како неисцрпен врток за креативност во сите полиња на уметничкиот израз — посветен на НОВ-а, а спрема тоа и нужноста од перманентна научна обработка на тоа културно-уметничко творештво.

Впрочем, ова го покажа и самиот собир на кој — покрај задоволувачкиот одзив, свртен главно на литературното творештво — тој не можеше да ги опфати и другите полиња на уметничката креација. На пример, се почувствува отсуството на третманот на ликовното, драмското, филмското творештво, како и на другите подрачја на културно-просветната дејност поврзана со Народноослободителната војна и Револуцијата. Мал беше и бројот на прилозите кои обрнаа внимание на културното творештво во текот на НОВ-а.

На симпозиумот, при чиешто отворање уведен збор даде претседателот на Организациониот одбор д-р Кирил Пенушлиски, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје, беа поднесени следниве реферати, односно прилози или соопштенија:

На 6 мај 1974 година: д-р Кирил Пенушлиски „Револуционерните елементи во македонската борбена народна поетска традиција“, д-р Блаже Ристовски „Македонската револуционерна народна песна од Пулевски до Раџина“, Гоце Стефановски „Револуционерната традиција Илинден — НОВ во современиот македонски роман“, Владимир Лумбарковски „Викторија Поп-Јорданова во револуционерната традиција на Ацо Шопов“, Георги Арсовски „НОВ во македонската литература за деца“, Мишо Китановски „Мотивите од НОВ во македонската литература за деца“, Мустафа Карahasan „Револуцијата и НОВ во делата на турските писатели од СР Македонија“, Љубиша Станковиќ „Повоената српска критика за Македонската револуционерна литература“, Љубомир Герасимов „НОВ во поезијата на Венцислав Парцовски, поет од Малеш.

На 7 мај 1974 година: Михаило Апостолски „Некои проблеми од просветата во НОВ“, д-р Воислав Кушевски „Традиционалните револуционери мотиви во ликовното творештво за Народноослободителната борба во Македонија и нивната дидактичка вредност“, Танас Вражиновски „Мемоарот и фолклорот (врз материјалот од НОВ и Револуцијата)“, проф. Благоја Цветковски „Прилог за образовно-воспитната вредност на спомениците за НОВ и нивното значење во наставната работа“,

Воислав Јаќоски „Хероите на Илинден“ во народните песни со тема од НОВ и Народната револуција“, Татјана Каличанин „Традицијата и иновациите во македонската народна песна од НОВ“, Блаже Петровски „Мотивот на херојство во македонските народни песни од НОВ“, Тршко Бицевски „Белешки за неколку партизански народни песни од Егејскиот дел на Македонија“ и Симо Младеновски „'Врапчето' како специфичен усен информативен гласник во Народноослободителната борба на македонскиот народ.“

Според општата оценка на организаторот, симпозиумот ги оправда очекувањата. Тој несомнено значи одреден придонес на нашата научна мисла во вреднувањето, третманот на местото, улогата и значењето на дел од културното творештво како своевиден одраз и израз на нашата НОВ, на нејзиното осмислување, осознавањето на нејзината суштина, високите етич-

ки вредности, белезите на одделни нејзини страни своевидно изразени и одразени низ уметничките креативности. Корисноста од ваквите напори не лежи само во поглед на нејзиното интегрално осознавање, туку и во нејзината воспитна функција, нејзината кападна присутност во свеста на нашите луѓе, современите и идни генерации, можности таа епопеја своевидно, емотивно да се доживее и низ уметничките дела, како и за поимање и на другите нејзини димензии и вредности.

Во смисла на реченово, симпозиумот пополни одредена празнина во поглед третманот на нашата најнова историја и од становиштето на уметничкото творештво, културно-прооветната дејност воопшто. Затоа очекуваме иницијативи за посестрана ангажираност на повеќето фактори за продолжување на оваа среќно започната — мошне благородна — работа.

В. К.

СВЕЧЕН СОБИР во Институтот за национална историја по повод 30 годишнината од Првото заседание на АСНОМ (28. VI. 1974 година)

По повод 30 годишнината од Првото заседание на АСНОМ Институтот за национална историја во Скопје организира на 28 јуни 1974 година Свечен собир. Пред членовите и соработниците на Институтот, како и пред поканетите гости, во големата сала на оваа наша научна институција зборуваше другарката Веселинка Малинска. Таа ги изнесе своите секавања сврзани со подготовките и одржувањето на Првото заседа-

ние на АСНОМ, задржувајќи се и на неговото место и значење во најновата историја на македонскиот народ.

Оваа свеченост посветена на 2. VIII 1944 година; — големиот датум во историјата на македонскиот народ и на југословенските народи и народности, беше пропратена и со пригодна уметничка програма.

Д. П.